

Το πείραμα και η κοινωνική του διάσταση

- Το πείραμα και η επιστήμη είναι ανθρώπινες δραστηριότητες
- Η επιστημονική γνώση δεν είναι ουδέτερη
- Η παραγωγή της επιστημονικής γνώσης είναι χωρικά και χρονικά εντοπισμένη
- Τα γεγονότα είναι προϊόντα διαπραγμάτευσης και συναίνεσης
- Η παραγωγή της επιστημονικής γνώσης καθορίζεται και από κοινωνικούς παράγοντες

Κοινωνική κατασκευασιοκρατία

Η επιστημονική γνώση δεν είναι απλώς ανακαλύψεις για τον κόσμο, ή η εξέλιξη των ορθών θεωριών, αλλά κατασκευάζεται κοινωνικά μέσα από αλληλεπιδράσεις με το θεσμικό πολυτισμικό και κοινωνικό πλαίσιο.

- Πρόκληση στην αντικειμενική αλήθεια
- Η επιστήμη και η γνώση παράγεται μέσα από κοινωνικές διεργασίες

Ισχυρό Πρόγραμμα της κοινωνικής κατασκευασιοκρατίας (D. Bloor, B. Barnes)

- Η επιστημονική γνώση, είτε είναι αληθής είτε ψευδής, πρέπει να αναλύεται με τους ίδιους κοινωνιολογικούς όρους.
- Τέσσερις αρχές του ισχυρού προγράμματος (Αιτιότητα, Αμεροληψία, Συμμετρία, Αναστοχαστικότητα)

Βασικές αρχές του ισχυρού προγράμματος

- Αιτιότητα:
Η επιστημονική γνώση πρέπει να εξηγείται αιτιακά (η παραγωγή της)
- Αμεροληψία:
Δεν πρέπει να διακρίνονται οι σωστές από τις λάθος επιστημονικές θεωρίες
- Συμμετρία:
Πρέπει να χρησιμοποιούνται οι ίδιες εξηγητικές αρχές για την αποδοχή ή την απόρριψη των επ. Θεωριών
- Αναστοχαστικότητα:
Το ίδιο πρόγραμμα και στον εαυτό του

Κριτική στην κοινωνική κατασκευασιοκρατία

- Σχετικισμός στην επιστήμη
- Υπονόμευση της αλήθειας και της επιστήμης ως τον δρόμο προς αυτή
- Μη σαφή διάκριση οντολογικών και επιστημολογικών στοιχείων
- Άρνηση της έγκυρης γνώσης

Ο B. Latour και η προσέγγιση του για το εργαστήριο

Latour B. & Woolgar S. *“Laboratory Life: The Construction of Scientific Facts”* (1979)

- Εθνογραφική μέθοδο όπως στις ανθρωπολογικές έρευνες
- Κατασκευή γεγονότων μέσω των πειραματικών πρακτικών και του διαλόγου ανάμεσα στους ερευνητές
- Εργαλεία, όργανα και τεχνουργήματα ως ενεργά στοιχεία στην παραγωγή της γνώσης
- Actor Network Theory (άνθρωποι και τεχνουργήματα δρώντες σε δίκτυα)
- Το εργαστήριο όχι ουδέτερος χώρος αλλά χώρος όπου κατασκευάζονται γεγονότα και επιστημονική γνώση

Κριτική στο έργο του Latour

- Προάγει σχετικισμό στην επιστημονική γνώση
- Θολή γραμμή ανάμεσα στην αλήθεια και την κοινωνική κατασκευή
- Επιμονή στη μικρο-ανάλυση
- Απουσία πολιτικής ανάλυσης
- Απουσία ρόλου εξουσίας στην ανάλυση του ANT
- Υστέρηση στην κατανόηση των ευρύτερων αιτιών της παραγωγής της επιστημονικής γνώσης